

РОЗМЕЖУВАННЯ КОМПЕТЕНЦІЇ ОРГАНІВ ЮСТИЦІЇ ТА ІНШИХ СУБ'ЄКТІВ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ЩОДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» визначає суб'єктів державної реєстрації та розмежовує компетенцію між ними.

З урахуванням компетенції щодо державної реєстрації юридичних осіб, визначеної статтею 1 цього Закону, серед суб'єктів державної реєстрації слід виділити органи юстиції, які реєструють громадські формування; центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері релігії, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації, які забезпечують державну реєстрацію юридичних осіб - релігійних організацій; а також інші суб'єкти, до компетенції яких належить державна реєстрація інших юридичних осіб.

І хоча законодавець чітко визначив коло суб'єктів державної реєстрації юридичних осіб, на практиці все одно виникають питання, хто саме здійснюватиме державну реєстрацію окремих видів юридичних осіб.

Пунктом 3 частини першої статті 1 Закону про реєстрацію визначено термін «громадське формування», що вживається у цьому Законі. Так, громадські формування – це політичні партії, структурні утворення політичних партій, громадські об'єднання, місцеві осередки громадського об'єднання із статусом юридичної особи, професійні спілки, їх об'єднання, організації профспілки, передбачені статутом профспілки та їх об'єднання, творчі спілки, місцеві осередки творчих спілок, постійно діючі третейські суди, організації роботодавців, їх об'єднання, відокремлені підрозділи іноземних неурядових організацій, представництва, філії іноземних благодійних організацій.

Серед юридичних осіб при визначенні компетенції органу реєстрації проблемних є два види об'єднань. Таке як садівницькі товариства та громадські формування з охорони громадського порядку і державного кордону, які нерідко плутають з громадськими організаціями, порядок утворення, реєстрації, діяльності та припинення яких врегульовано Законом України «Про громадські об'єднання».

Проблематика державної реєстрації садових товариств неодноразово обговорювалась як на законодавчому рівні, так в інформаційному просторі.

Слід нагадати, що поняття садівницького товариства було визначено в Законі СРСР «Про кооперацію в СРСР», відповідно до якого такі товариства були складовою частиною системи кооперації. Відповідно до Прикінцевих положень Закону України «Про кооперацію» кооперативи та кооперативні об'єднання, які створено до набрання чинності цим Законом, зобов'язані протягом року з дня набрання чинності цим Законом привести свої статuti у відповідність із цим Законом. Водночас статтею 1 Закону України «Про об'єднання громадян», який на той час визначав засади створення та діяльності в тому числі й громадських організацій, передбачено, що дія цього Закону не поширюється на релігійні, кооперативні організації. Однак, на практиці численна кількість садівницьких товариств була зареєстрована з організаційно-правовою формою «громадська організація», що й стало причиною плутанини

заявниками, до якого суб'єкта слід звернутися для проведення реєстраційних дій.

Неоднозначно тлумачать й поняття громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, порядок створення та діяльності яких врегульовані Законом України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону». Згідно статті 1 цього Закону громадяни України відповідно до Конституції України мають право створювати в установленому цим Законом порядку громадські об'єднання для участі в охороні громадського порядку і державного кордону. Слід зауважити, що поняття «громадське об'єднання» закріплено на законодавчому рівні тільки з 01.01.2013, з введенням в дію Закону України «Про громадські об'єднання», в той час як громадські формування з охорони громадського порядку і державного кордону функціонують відповідно до законодавства, яке чинне з 2000 року.

Також, аналіз засад створення садівницьких товариств та громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону, основних завдань їх діяльності свідчить, що такі неприбуткові організації суттєво відрізняються від громадських організацій, що забезпечують здійснення та захист прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів фізичних осіб.

Тому, заявникам слід усвідомлювати правові наслідки обрання організаційно-правової форми організації, яку створюють для здійснення запланованої діяльності, з метою подальшого звернення для належного суб'єкта державної реєстрації. Щодо організацій, відомості про які вже містяться у Єдиному державному реєстрі, необхідно враховувати, що юридичні особи самостійно приймають рішення, в якому правовому полі діяти та дотримуватися спеціальних вимог законодавства, передбаченого для окремих видів юридичних осіб. У разі ж виявлення помилок, допущених у відомостях Єдиного державного реєстру, вирішувати це питання у спосіб, передбачений діючим законодавством.

У разі виникнення додаткових питань звертайтеся за телефонами: 0626442500, 0626417446.

*Віра Свиридова,
заступник начальника Управління –
начальник відділу державної
реєстрації друкованих засобів масової
інформації та громадських формувань*